

## KOLOKVIIUM O ZPŮSOBECH SPOLUPRÁCE MEZI SOCIOLOGY VENKOVA SOCIALISTICKÝCH ZEMÍ

Úkolem kolokvia bylo vzájemné seznámení s výzkumnými úkoly pracovišť pro sociologii venkova socialistických zemí, ujasnění možností kooperace při řešení těchto úkolů a nastínění, které mezinárodní konference nebo kolokvia by měla být uspořádána v příštích letech, tak aby byla skutečnou pomocí nejen při rozvoji vědecké práce z oboru sociologie venkova a historie zemědělství, ale aby především pomáhala řešit vážné problémy socialistického zemědělství. Jedním z úkolů kolokvia bylo též posoudit dotazník o účinnosti šíření technického pokroku v zemědělství a na vesnici v rámci srovnávacího výzkumu, který organizuje vídeňské Středisko pro výzkum a dokumentaci společenských věd. Vedoucí tohoto výzkumného projektu, doc. B. Gałęski (za pomoci dr. Raymonda, který k tomu účelu přijel z vídeňského střediska) vedl diskusi o rozšíření a uzpůsobení dotazníku pro potřeby socialistických zemí.

Účastníci kolokvia (prof. András Hegedüs z Budapešti, prof. Živko Ošavkov ze Sofie, dr. Vlado Cvjetičanin, dr. Stipo Šuvar z Jugoslávie, doc. dr. Boguslav Gałęski z Varšavy a dr. M. Krambach z Berlína a početnější delegace sociologů venkova z ČSSR, kterou vedl prof. J. Tauber), vyslechli se zájmem koncepci výzkumných úkolů z oboru sociologie venkova a současné historie zemědělství, které řeší nebo koordinuje Institut sociologie a historie zemědělství v Praze. Promluvil o nich jak prof. Tauber, tak řešitelé většiny výzkumných úkolů. Obdobně hovořili o výzkumných úkolech svých výzkumných pracovišť delegáti ze spřátelených zemí. Jejich referáty jsou obsaženy ve zprávě o kolokviu, kterou vydá v dohledné době Institut. Účastníci kolokvia považovali zřízení Institutu sociologie venkova a historie zemědělství za významný krok k rozvoji vědecké práce z oboru sociologie a k soustavnému studiu společenských otázek socialistického zemědělství nejen v ČSSR, ale i v ostatních socialistických zemích.

Kolokvium učinilo tato doporučení:

1. Zaměřit výzkum a vědeckou práci sociologů venkova a historiků zemědělství k palčivým společenským otázkám současného zemědělství, aby účinně napomáhala při řešení konkrétních problémů socialistického zemědělské výroby a organizace společenských vztahů socialistické vesnice a tak přispívala k odstraňování podstatných rozdílů mezi zemědělstvím a průmyslem i mezi městem a vesnicí.

2. Neopomíjet teoretickou práci z oboru sociální problematiky venkova a zemědělství, zejména na úseku sociálních přeměn v důsledku vědeckotechnické revoluce.

3. Přední zájem věnovat problematice řízení zemědělství a organizací práce v zemědělských závodech i studiu vývojových směrů v socialistickém zemědělství.

4. Uskutečnit pravidelnou vzájemnou informaci

- a) o řešených výzkumných problémech s možností event. mezinárodní kooperace,
- b) o různých akcích (konferencích, publikacích apod.),
- c) o změnách v organizaci výzkumné práce.

5. Svolávat kolokvia sociologů venkova a historiků zemědělství na aktuální témata ze společenské problematiky zemědělství a vesnice a soustavně zvat na ně sociology venkova a historiky ze spřátelených zemí, pokud dotyčné porady mají širší mezinárodní význam.

6. Vytvořit nebo dobudovat pracoviště sociologie venkova a historie zemědělství v socialistických zemích.

7. Zahájit soustavné přednášky z oboru sociologie venkova a historie zemědělství na vysokých školách zemědělských.

8. Vytvořit dostatečnou publikační bázi pro výsledky vědecké práce z oboru sociologie venkova a historie zemědělství.

9. Vyčerpávajícím způsobem se navzájem informovat v časopisech z oboru sociologie o výsledcích výzkumné a vědecké práce ze sociologie venkova, historie venkova a zpřízněných oborů.

10. Pověřit Institut sociologie venkova a historie zemědělství v Praze funkcí informačního střediska z oblasti sociologie venkova a historie zemědělství pro ostatní obdobná pracoviště v socialistických zemích.

11. Zúčastnit se všech významnějších mezinárodních akcí, pokud budou jednat o sociální, politické, historické a kulturní problematice zemědělství a venkova, tak aby se marxistická sociologie a historie v daleko větší míře uplatňovala na mezinárodním fóru, než tomu bylo dosud. To znamená rozvíjet mezinárodní spolupráci v širokém světovém měřítku, aby marxistická sociologie a historie si osvojila nebo kriticky přehodnotila výsledky vědecké práce vytvořené kdekoli na světě a zaujala v mezinárodních organizacích to místo, které jí právem náleží.

12. Účastnit se na mezinárodním srovnávacím výzkumu šíření výsledků vědy a techniky do zemědělství, tj. akce, kterou koordinuje vídeňské středisko UNESCO pro koordinaci a dokumentaci společenských věd. Toto středisko do konce ledna 1966 předloží účastníkům pražského kolokvia k další korektuře návrhy na rozšíření a úpravu dotazníku předloženého a diskutovaného na pražském kolokviu.

13. Institut sociologie venkova a historie zemědělství v Praze (oddělení historie agrárních přeměn) vypracuje do konce ledna 1966 metodiku pro jednotné zpracování doprovodné zprávy o společenském vývoji ve dvou obcích, v nichž bude uskutečněn srovnávací výzkum. V této zprávě bude v hlavních rysech znázorněn vývoj v posledních 50–60 letech se zvláštním zřetelem k rozvoji výrobních sil v zemědělství v údobí před 1. světovou válkou (1913), po 1. světové válce (1936), před kolektivizací a po kolektivizaci, resp. v roce 1947 a r. 1966, pokud jde o kapitalistické země.

14. Uskutečnit členství v Evropském sdružení sociologů venkova a zúčastnit se na práci a akcích této významné organizace.

15. Zúčastnit se mezinárodních kongresů z oboru sociologie venkova a agrárních přeměn, které se chystají v příštích letech, zejména sociologického kongresu v Evianu, konference Evropského sdružení sociologů venkova v Dublině a konference o pozemkových reformách v Římě a ustavit za tím účelem přípravné výbory.

16. Navázat bezprostřední styky mezi jednotlivými řešiteli výzkumných úkolů z oboru sociologie venkova a historie zemědělství, pokud jejich výzkumné úkoly se zabývají obdobnou problematikou.

17. Věnovat náležitou pozornost sociální a kulturní problematice zemědělství vývojových zemí.

18. Pověřit Institut sestavením přehledu o organizaci pracovišť sociologie venkova ve spřátelených zemích a seznamu předních sociologů venkova a pracovníků spřízněných oborů v socialistických zemích, a to na základě zpráv, které budou do konce prosince r. 1965 zaslány Institutu sociologie venkova a historie zemědělství v Praze.

19. Institut vydá zprávu o průběhu a výsledcích kolokvia o formách spolupráce sociologů venkova a historiků zemědělství do konce II. čtvrtletí 1966.

20. Účastníci kolokvia z jednotlivých socialistických zemí uveřejní v jejich odborném tisku zprávu o pražském kolokviu a budou o výsledcích informovat příslušná nadřízená místa.

PROF. J. TAUBER

Institut sociologie venkova a historie zemědělství, Praha 2, Mánesova 75